

**Отзыв научного консультанта
на диссертацию Жартай Жанибек Маратулы на тему "Молодежное
предпринимательство как фактор повышения конкурентоспособности
национальной экономики: синергетические эффекты и механизмы
роста", представленную на соискание ученой степени доктора
философии (PhD) по специальности 6D050600 - "Экономика"**

Диссертационная работа выполнена докторантом на кафедре экономики и международного бизнеса Карагандинского университета имени академика Е.А. Букетова.

Молодежное предпринимательство за счет фактора своей всесторонней зависимости от изменений параметров внешней среды является более подвижной, мобильной и восприимчивой к инновациям формой организации хозяйственной деятельности. Интенсивное развитие молодежного предпринимательства, особенно его инновационного типа, является ключевой детерминантой конкурентоспособности национальной экономики и инвестиционно-инновационной мультипликации ее роста.

Молодежное предпринимательство в силу своих качеств является более гибким и восприимчивым к изменениям внешней среды, что способствует реализации инновационного потенциала экономики, коммерциализации инноваций и внедрению инновационных технологий. Кроме этого, молодежное предпринимательство как открытая система, так же как и предпринимательская деятельность в целом, испытывает влияние множества факторов предпринимательской среды, имеющих как позитивный, так и негативный характер.

Развитие молодежного предпринимательства в условиях постпандемического периода является наиболее актуальной темой. Вызванный эпидемией коронавируса экономический кризис не столько создал новые трудности, сколько обострил потребность в решении существующих системных проблем молодежного бизнеса.

В связи с этим особо значимыми для экономической науки и практики являются исследования, посвященные проблемам повышения эффективности развития молодежного предпринимательства в стране как фактора повышения конкурентоспособности национальной экономики. Исследование данных проблем представляется актуальным как в теоретическом, так и в практическом плане, что обуславливает безусловную актуальность темы, объекта исследования и цели диссертации, а также ее содержательные компоненты, позволившие задать новаторскую направленность исследованию.

Диссертация состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованной литературы и приложения.

Автором были поставлены и последовательно решены задачи, относящиеся к следующим исследовательским блокам:

- обобщение теоретических основ молодежного предпринимательства как фактора повышения конкурентоспособности национальной экономики, в том числе исследование теоретических аспектов конкуренции и конкурентоспособности, определение факторов, типологизации и особенностей развития молодежного предпринимательства, а также генезиса ее развития в рыночной среде;

- оценка текущего состояния и эффективности поддержки молодежного предпринимательства как фактора повышения конкурентоспособности национальной экономики в Республике Казахстан, включая исследование нормативно-правовой базы, количественных и качественных параметров развития молодежного предпринимательства в Республике Казахстан, определение социально-экономического портрета субъектов молодежного предпринимательства, а также проведение оценки эффективности институциональной и финансовой моделей поддержки молодежного предпринимательства в Казахстане;

- выявление путей совершенствования развития и поддержки молодежного предпринимательства как фактора повышения конкурентоспособности национальной экономики в Республике Казахстан с разработкой путей совершенствования организационно-экономических механизмов поддержки молодежного предпринимательства, систематизацией зарубежного опыта поддержки молодежного бизнеса, исследованием молодежного предпринимательства в механизме инвестиционно-инновационной мультипликации и акселерации экономического роста национальной экономики.

Новизной и уникальностью диссертационного исследования докторанта является создание модели государственной программы развития молодежного предпринимательства в Казахстане на 2021-2025 годы. Подобного стратегического документа в Республике Казахстан, регламентирующего отношения в области молодежного предпринимательства, до сих пор не было.

Предложенная докторантом модель государственной программы состоит из 4 взаимосвязанных проектов, каждый проект состоит из цели и целевых задач, направлений и аутентичных индикаторов, включающих реализацию сложившегося ареала стратегического развития молодежного предпринимательства.

При этом, хочется отметить, что при составлении государственной программы докторантом рассмотрено и проанализировано показатели и индикаторы более 10 международных рейтингов в области развития бизнеса и предпринимательства.

Основные положения работы с теоретико-методологических и практических позиций достаточно аргументированы, что обуславливается привлечением достаточного спектра источников экономического содержания. Автор проявил исследовательскую самостоятельность и творческий подход к разработке темы, что позволило обеспечить должное качество выводов и результатов исследования.

Автор помимо вербального обоснования основных положений работ широко использовал методы графической интерпретации и сравнительного анализа.

Последовательная реализация поставленных задач в полной мере отражает основные этапы проведенного исследования и свидетельствует о внутренней логичности и систематизированности диссертационного исследования докторанта.

В целом, диссертационная работа Жартай Ж.М. представляет собой завершенный научный труд, имеющий научную новизну и практическую значимость, связанную с повышением эффективности и результативности деятельности субъектов молодежного предпринимательства как инструмента повышения конкурентоспособности национальной экономики страны.

На основе вышеизложенного считаю, что диссертационная работа Жартай Ж.М. выполнена в соответствии с требованиями и может быть рекомендована к публичной защите для получения академической степени доктора философии (PhD) по специальности "6D050600 - Экономика".

Научный консультант,
кандидат экономических наук, доцент,
старший научный сотрудник
федерального государственного
бюджетного управления науки
"Институт проблем управления
имени В.А. Трапезникова"
Российской академии наук

9.11.2020

Е.А. Вечкинзова

Подпись Вечкинзовой Е.А.
ЗАВЕЯЮ
ВЕД. ИНЖЕНЕР
ВОБОКШЕНОВА И. С.

6D050600 – «Экономика» мамандығы бойынша (PhD)
философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған,
«Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру факторы ретінде
жастар кәсіпкерлігі: синергетикалық нәтижелер мен өсу механизмдері»
тақырыбындағы Жартай Жанибек Маратулының
диссертациясына ғылыми кеңесшінің пікірі

Диссертациялық жұмысты академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің экономика және халықаралық бизнес кафедрасының докторанты атқарды.

Қоршаған орта параметрлерінің өзгеруіне жан-жақты тәуелді болу факторы есебінен жастар кәсіпкерлігі шаруашылық әрекеттің қимылдырақ, мобильдірек және жаңартуларды қабылдау қабілеті көбірек болатын ұйымдасу түрі болып табылады. Жастар кәсіпкерлігінің, әсіресе оның жаңартпашыл түрінің қарқынды дамуы ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігінің негізгі детерминантасы және оның өсуінің инвестициялық-жаңартпашыл мультипликациясы болады.

Өз қасиеттерінің арқасында жастар кәсіпкерлігі қоршаған ортаның өзгерулеріне икемдірек және қабылдау қабілеті көбірек болады, бұл экономиканың инновациялық шамасын іске асыруға, инновацияларды коммерцияландыруға және инновациялық технологияларды енгізуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, жастар кәсіпкерлігі, жалпы кәсіпкерлік әрекет секілді, ашық жүйе ретінде кәсіпкерлік ортаның жағымды да, жағымсыз да сипаттағы көптеген факторларының әсеріне түседі.

Пандемиядан кейінгі кезеңде жастар кәсіпкерлігін дамыту өте өзекті мәселе болып табылады. Коронавирус індетінен туындаған экономикалық дағдарыс жаңа қиындықтар туғызғаннан гөрі, жастар бизнесінің бар болған жүйелік күрделіліктерін шешуде мұқтаждығын шиеленістірді.

Осыған орай, ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру факторы ретінде мемлекеттегі жастар кәсіпкерлігін дамытудың тиімділігін арттыру мәселелеріне арналған зерттеулер экономикалық ғылыми мен тәжірибе үшін маңыздырақ болып табылады. Осы мәселелерді зерттеу теоретикалық тұрғыдан да, тәжірибелік тұрғыдан да маңызды болып табылады, бұл тақырыптың, зерттеу нысанының және диссертация мақсаттарының сөзсіз өзектілігін, сонымен қатар, оның зерттеуге жаңашыл бағыт берген мазмұндық компоненттерін ескереді.

Диссертация кіріспеден, үш тараудан, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімінен және қосымшадан тұрады.

Автор келесі зерттеу блоктарына қатысты болатын мақсаттарды қойып, біртіндеп шешкен болатын:

Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру факторы ретінде жастар кәсіпкерлігінің теоретикалық негіздерін жалпылау, соның ішінде, бәсекелестік пен бәсекеге қабілеттіліктің теоретикалық аспектілерін зерттеу, жастар кәсіпкерлігін дамыту факторларын, типтеу және даму ерекшеліктерін, сонымен қатар, нарықтық ортада оның даму генезисін анықтау;

Қазақстан Республикасындағы ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру факторы ретінде жастар кәсіпкерлігінің ағымдағы жағдайын және қолдауының тиімділігін бағалау, соның ішінде, нормативті-құқықтық базаны, Қазақстан Республикасындағы жастар кәсіпкерлігін дамытудың сандық және сапалық параметрлерін зерттеу, жастар кәсіпкерлігі субъектілерінің әлеуметтік-экономикалық портретін анықтау, сонымен қатар, Қазақстанда жастар кәсіпкерлігін қолдаудың институционалдық және қаржы моделінің тиімділігін бағалау;

Жастар кәсіпкерлігін қолдаудың ұйымдастыру-экономикалық механизмдерін жетілдіру жолдарын әзірлей, жастар бизнесін қолдаудың шетелдік тәжірибесін жүйелендіре, инвестициялық-инновациялық мультипликациялау және ұлттық

экономиканың экономикалық өсуін жеделдеу механизмінде жастар кәсіпкерлігін зерттей отырып Қазақстан Республикасында ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру факторы ретінде жастар кәсіпкерлігін дамытуды және қолдауды жетілдіру жолдарын белгілеу.

Докторанттың диссертациялық жұмысының жаңашылдығы мен өзгешелігі болып Қазақстанда 2021-2025 жылдарда жастар кәсіпкерлігін дамытудың мемлекеттік бағдарламасының моделін құру болып табылады. Қазақстан Республикасында жастар кәсіпкерлігі саласындағы қатынастарды реттейтін стратегиялық құжат бұған дейін болған жоқ.

Мемлекеттік бағдарламаның докторант ұсынған моделі 4 өзара байланысқан жобадан тұрады, әрбір жоба жастар кәсіпкерлігін стратегиялық дамытудың қалыптасқан ареалын іске асырудан тұратын мақсаттар және нысаналы тапсырмалардан, бағыттардан және сайма-сай индикаторлардан тұрады.

Сонымен қатар, мемлекеттік бағдарламаны әзірлеген кезде, талапкердің бизнес пен кәсіпкерлікті дамыту саласындағы 10-нан астам халықаралық рейтингтің көрсеткіштері мен индикаторларын қарастырып, талдағанын атап кету керек.

Жұмыстың негізгі қағидаттары теоретикалық-әдістемелік және тәжірибелік тұрғыдан жеткілікті дәрежеде дәлелденген, бұл экономикалық маңыздағы қорлардың жеткілікті спектрін тартумен ескеріледі. Автор зерттеушілік дербестілігін және тақырыпты зерттеудегі шығармашылық тәсілдеме көрсетіп, бұл қорытындының және зерттеу нәтижелерінің жеткілікті сапасын қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

Жұмыстың негізгі қағидаттарының вербалды негіздемесімен бірге, автор графикалық түсіндіру мен салыстырмалы талдау әдістерін кеңінен пайдаланды.

Қойылған мақсаттарды жүйелі іске асыру өткізілген зерттеудің негізгі кезеңдерін толықтай көрсетіп, докторанттың диссертациялық зерттеуінің ішкі қисындылығы мен жүйелендірілгенін дәлелдейді.

Жалпы алғанда, Ж.М.Жартайдың диссертациялық жұмысы мемлекеттің ұлттық экономикасының бәсекеге қабілеттілігін арттыру құралы ретінде жастар кәсіпкерлігі субъектілерінің әрекетінің тиімділігі мен нәтижелілігін арттырумен байланысты ғылыми жаңашылдығы және тәжірибелік маңыздылығы бар аяқталған ғылыми еңбек болып табылады.

Жоғарыда айтылғандарға негізделе отырып, Ж.М.Жартайдың диссертациялық жұмысы талаптарға сай орындалып, «6D050600 - Экономика» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) академиялық дәрежесін алу үшін қоғамдық қорғалуға ұсынылуы мүмкін.

Ғылыми кеңесші,
экономика ғылымдарының кандидаты, доцент,
федералды мемлекеттік бюджеттік ғылымды басқарудың
«В.А.Трапезников атындағы Басқару мәселелерінің институты»
Ресей ғылым академиясының
аға ғылыми қызметкері

/қолы қойылды/

Е.А.Вечкинзова

Орыс тілінен қазақ тіліне аударған Айтқұлова Гүльнара Шакаримовна

Айтқұлова Гүльнара Шакаримовна

Вечкинзова

08 декабря 2020 года, я, Куур Ольга Анатольевна – нотариус нотариального округа
Карагандинской области, государственная лицензия № 0000255 выдана 30.09.1998 года,
Министерством юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи
переводчика Айткуловой Гульнары Шакаримовны.
Личность установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 5166

Взыскано: 83 тенге, 1389 тенге услуга правового и технического
характера

Нотариус _____

Проставлено, пронумеровано
на 5 (пять) листах